

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti

Təsdiq edirəm
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e.
 dos. Zaur Məmmədov
" ____ " ____ 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 6007001 - Aqronomluq
Fakültə: Aqrar və mühəndislik
Kafedra: Riyaziyyat və informatika

I. Fənn haqqında məlumat

Fənnin adı: Informatika (Fənn sillabusu ARTN-nin 2017-ci il tarixli (BDU) fənn proqramı və ARTN-nin 24.08.2020-ci il tarixli, F-383 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş, 6007001 – "Aqronomluq" ixtisasının Təhsil proqramı əsasında hazırlanmışdır)

Kodu: IPF – B05

Tədris ili: I (2025-2026). Semestr I

Tədris yükü cəmi: Auditoriya saatları – 10 saat (mühazirə – 5 saat, laboratoriya məşğələsi – 5 saat)

Təhsilalma forması: Qiyabi

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 3 kredit

Saat:

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: b/m. Saatov Paşa Əziz oğlu

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, H.Z.Tağıyev, 3 saylı korpus.

Məsləhət günləri və saati: II gün, saat: 12⁰⁰-13⁰⁰

E-mail ünvanı: pasha_saat@outlook.com

III. Təvsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

1. **N.R.İsayeva, V.B.Müslümov, F.T.İbiyev** və b. Informatika (təkmilləşdirilmiş III nəşr). Bakı – 2023, DİM.
2. **Timothy O'Leary, Linda O'Leary, Daniel O'Leary.** Computing Essentials 2017 (26th edition). McGraw-Hill Education, 2016 M02 5 - 432 pages.
3. **Симонович С. В.** Информатика. Базовый курс: Учебник для вузов. 3-е изд. Питер, 2011. — 640 с.: ил.
4. **Макарова Н.В., Волков В.Б.** Информатика. Учебник для вузов — СПб.: Питер, 2011. — 576 с.: ил.
5. **İnternet resursları.**

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən orta məktəbdə tədris olunan informatikanı bilmək vacibdir.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur

VI. Fənnin təsviri: Bu gün informasiya cəmiyyətinə keçid şəraitində Azərbaycan təhsil sisteminin qarşısında duran ən əsas vəzifələrdən biri kimi innovasiya texnologiyalarını dərinlən bilən, onları öz işinə tətbiq etməyi bacaran və yeni iqtisadi münasibətlər şəraitində

əmək bazarının tələblərini ödəyə biləcək mürəkkəb iqtisadi münasibətlər şəraitində rəqabətə davamlı kadrların – şəxsiyyətlərin yetişdirilməsidir. Hesablama texnikasının sürətli inkişafı və geniş yayılması yeni elm sahəsinin - informatikanın meydana gəlməsi üçün zəmin yaratmışdır. Hazırda bütün dünyada ən dinamik inkişaf edən qabaqcıl texnologiyalardan biri informasiya texnologiyasıdır. Sürətlə inkişaf edən informasiya texnologiyası mütəxəssisdən böyük çeviklik və daim bu texnologiyaya uyğunlaşmağa hazır olmaq tələb edir.

Informatika informasiyanın çevrilməsi haqqında elm olub, hesablama texnikasının istifadəsinə əsaslanır, informasiya sistemlərinin yaradılması və fəaliyyəti haqqında bilik verir. Bu biliklər informasiyanın yığılması, emalı, ötürülməsi və istifadəsini hesablama texnikasının tətbiqi ilə əlaqələndirir.

Informatika fənninin tədrisində məqsəd müxtəlif təbiətli sistemlərdə informasiya proseslərinin rolunu müəyyənləşdirmək üçün baza biliklərinin formalaşdırılmasına nail olmaqdan ibarətdir.

VII. Fənnin məqsədi: Kursun tədrisində məqsəd informatikanın əsas anlayışlarını izah etmək, rəqəmsal savadlılığı inkişaf etdirmək, tətbiqi proqramlardan və internet texnologiyalarından düzgün və səmərəli istifadəni öyrətmək, informasiya təhlükəsizliyi və etik davranış bacarıqlarını aşılamaq, alqoritmik və məntiqi düşüncəni formalaşdırmaqdan ibarətdir.

Həmçinin tələbələrə tədris olunan mövzuların praktiki tapşırıqların həllinə tətbiqi üzrə bilik, bacarıq və vərdişlər aşılamaqla yanaşı, onlarda düşüncə qabiliyyətinin inkişafına, real proseslərə uyğun modellərin qurulmasında onlardan istifadə etmək bacarığının yaradılmasına nail olmaqdır.

VIII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

IX. Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballıq sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə, 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Əgər fənn üzrə həm seminar, həm laboratoriya varsa, onda 10 bal seminara, 10 bal isə laboratoriyaya görə verilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

-10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

-9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.

-8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;

-7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir

-6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

-5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

-4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;

- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;

- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

-0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

X. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

XI. Təqvim mövzu planı: Mühazirə – 5 saat, laboratoriya məşğələsi – 5 saat Cəmi: 10 saat

№	Keçirilən mühazirə mövzularının məzmunu	Saat	Tarix
1	<p>Mövzu 1. İnformatika elmi və onun əsas anlayışları. Kompüterlərin yaranma tarixi və inkişaf mərhələləri.</p> <p>Plan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • İnformatika elmi və onun inkişaf tarixi • İnformasiya anlayışı və onun xassələri • İnformasiyanın təqdim edilmə formaları • İnformasiya prosesləri • İnformasiyanın ölçü vahidləri • İnformasiyanın kodlaşdırılması (ASCII və UNICODE) və həcmnin ölçülməsi • Kompüterlərin yaranma tarixi və inkişaf mərhələləri • Fərdi kompüterlərin növləri <p>Mənbə: [1, 2, 3]</p>	2	26.01.2026 I saat
2	<p>Mövzu 2. Kompüterlərin aparat (Hardware) və proqram təminatı (Software).</p> <p>Plan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fərdi kompüterlərin əsas qurğuları <ul style="list-style-type: none"> o Ana plata o Prosessor o Yaddaş qurğuları o Giriş qurğuları o Çıxış qurğuları • Fərdi kompüterlərin əlavə (periferiya) qurğuları • Sistem proqramları <ul style="list-style-type: none"> o Əməliyyat sistemləri o Utilitlər (xidməti proqramlar) o Drayverlər o MS Windows əməliyyat sistemi <ul style="list-style-type: none"> ▪ MS Windows əməliyyat sisteminin qrafik interfeysinə əsas elementləri və idarəetmə paneli ▪ Fayllarla və qovluqlarla iş • Tətbiqi proqramlar <ul style="list-style-type: none"> o Mətn redaktorları (MS Word / Google Docs) o Elektron cədvəllər (MS Excel / Google Sheets) o Təqdimat proqramları (MS PowerPoint / Google Slides) 	2	26.01.2026 II saat

	<ul style="list-style-type: none"> o Verilənlər bazasının idarəetmə sistemləri (VBİS) (MS Access) o Kompüter qrafikası. Qrafik redaktorlar <p>Mənbə: [1–5]</p>		
3	<p>Mövzu 3. Kompüter şəbəkələri və Internet. İnformasiya təhlükəsizliyi. İnformasiya mədəniyyəti Plan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Şəbəkə anlayışı. Lokal və global şəbəkələr • Şəbəkə avadanlıqları və texnologiyaları • Internet necə işləyir? o domenlər və hosting • Veb brauzerlər və axtarış sistemləri • E-mail və bulud texnologiyaları (Google Drive, OneDrive və s.) • Məlumatların qorunması • Qarmaq (fişinq) və ziyanverici proqramlar • Sosial şəbəkələrdən təhlükəsiz və etik istifadə istifadə qaydaları. • Müəllif hüquqlarının qorunması <p>Mənbə: [1–5]</p>	1	30.01.2026 III saat
	Cəmi:	5	

Laboratoriya məşğələləri - 5 saat

No	Laboratoriya mövzuları	Saat	Tarix
1	Mövzu 1. İnformatika elmi və onun əsas anlayışları. Kompüterlərin yaranma tarixi və inkişaf mərhələləri.	2	27.01.2026 I saat
2	Mövzu 2. Fərdi kompüterlərin aparat (hardware) və proqram təminatı (software).	2	30.01.2026 II saat
3	Mövzu 3. Kompüter şəbəkələri və Internet. İnformasiya təhlükəsizliyi.	1	30.01.2026 III saat
	Cəmi:	5	

XII. Fənn üzrə tələblər:

"İnformatika" fənnini öyrənməklə qazandığı biliklər əsasında iqtisadi və texniki məsələlərin həllində müstəqil təhlil aparmaq, analiz və sintez qabiliyyətlərə, tətbiqi proqramlardan istifadə kimi bacarıq və vərdislərə yiyələnməlidir.

XIII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- İnformasiya proseslərinin əsas üsul və vasitələrinə yiyələnmək, kompüterlərin texniki və proqram təminatlarından istifadəni və onların informasiyanın idarə edilməsi vasitəsi kimi tətbiqi bacarığına, local və global kompüter şəbəkələrində informasiya ilə işləmə qabiliyyətinə malik olmaq;
- İxtisas sahəsinə uyğun məsələyə dair verilənlərin emalı üçün aparat və proqram vasitələrini seçmə və məsələnin həllində tətbiq etmə, həmçinin hesablamaların nəticələrini təhlil etmə və alınmış nəticələri əsaslandırma bacarığına yiyələnmək;
- Daxili və xarici ədəbiyyat mənbələrindən və internet resurslarından istifadə edərək ixtisas sahəsinə uyğun zəruri verilənləri toplama, təhlil etmə və analitik hesabat hazırlama bacarığına yiyələnmək;
- Analitik və tədqiqat məsələlərinin həlli üçün müasir texniki vasitələrdən və informasiya texnologiyalarından istifadə bacarığına malik olmaq;
- Kommunikativ məsələlərin həlli, Internetdə axtarış və arayış sistemləri vasitəsilə peşə əhəmiyyətli informasiyanın axtarışı və seçimi vasitələrindən və informasiya texnologiyalarından istifadə qabiliyyətinə malik olmaq;

- Təlim və özünü təlim proseslərində iştirak üçün İKT vasitələrindən istifadə imkanlarına malik olmaq.

XIV. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XV. Kollokvium sualları:

1. İnformatika elmi və onun inkişaf tarixi
2. İnformasiya anlayışı, xassələri, təqdimedilmə formaları
3. İnformasiya prosesləri
4. İnformasiyanın ölçü vahidləri, kodlaşdırılması (ASCII və UNICODE) və həcmnin ölçülməsi
5. Kompüterlərin yaranma tarixi və inkişaf mərhələləri
6. Fərdi kompüterlərin növləri
7. Fərdi kompüterlərin əsas qurğuları
8. Fərdi kompüterlərin əlavə (periferiya) qurğuları
9. Sistem proqramları (əməliyyat sistemləri, utilitlər, drayverlər)
10. MS Windows əməliyyat sistemi

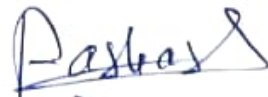
XVI. İmtahan sualları:

1. İnformatika elmi və onun inkişaf tarixi
2. İnformasiya anlayışı və xassələri
3. İnformasiyanın təqdimedilmə formaları
4. İnformasiya prosesləri
5. İnformasiyanın ölçü vahidləri
6. İnformasiyanın kodlaşdırılması (ASCII və UNICODE) və həcmnin ölçülməsi
7. Kompüterlərin yaranma tarixi və inkişaf mərhələləri
8. Fərdi kompüterlərin növləri
9. Fərdi kompüterlərin əsas qurğuları (sistem bloku, ana plata və prosessor)
10. Fərdi kompüterlərin giriş qurğuları
11. Fərdi kompüterlərin çıxış qurğuları
12. Fərdi kompüterlərin yaddaş qurğuları
13. Fərdi kompüterlərin əlavə (periferiya) qurğuları
14. Sistem proqramları (əməliyyat sistemləri, utilitlər, drayverlər)
15. MS Windows əməliyyat sistemi
16. Mətn redaktorları (MS Word / Google Docs)
17. Elektron cədvəllər (MS Excel / Google Sheets)
18. Təqdimat proqramları (MS PowerPoint / Google Slides)
19. Kompüter qrafikası. Qrafik redaktorlar
20. Şəbəkə anlayışı. Lokal və qlobal şəbəkələr
21. Şəbəkə avadanlıqları və texnologiyaları
22. İnternet necə işləyir? (domenlər və hosting)
23. Veb brauzerlər və axtarış sistemləri
24. E-mail və bulud texnologiyaları (Google Drive, OneDrive və s.)
25. Məlumatların qorunması və ziyanverici proqramlar

"İnformatika" fənninin sillabusu 6007001 – "Aqronomluq" ixtisasının tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus «Riyaziyyat və informatika» kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq edilmişdir (08 sentyabr 2025-ci il, protokol № 01).

Fənn müəllimi:

b/m. Paşa Saatov

Kafedra müdiri:

dos. Ruslan Həmidov